

KURZ PRÁCE S INFORMACEMI

Informační společnost

Proč jsme tento text do KPI zařadili?

Společnost v posledních desetiletích prošla informační revolucí. Informace se šíří mnohem rychleji, je jich ohromné množství a každý z nás je s nimi neustále konfrontován. Tyto změny mají dalekosáhlý dopad na ekonomiku, společnost, způsoby komunikace či kulturu. Dobré pochopení jednotlivých rysů i celkových změn nám umožní, abychom byli v nové – informační společnosti úspěšní a efektivní.

Obsah

- » Informační společnost
- » Technologie z pohledu informační společnosti
- » Business v informační společnosti
- » Komunikace, kultura a občanská společnost
- » Post-PC doba

Text berte pro lepší pochopení souvislostí, krátké a obecné uvedení do problematiky informační společnosti.

Nemusíte se bát - nebudeme Vás z něj zkoušet.

Přečtení celého textu Vám zabere asi **půl hodinky**. Není třeba jej „studovat“, jenom se zkuste nad problematikou informační společnosti zamyslet.

Informační společnost

Mluvit o informační společnosti je – díky její globálnosti, dynamickým změnám i komplexnosti – velice obtížné. Od šedesátých let minulého století jsme svědky mimořádného rozvoje technologií i způsobu komunikace, počínaje **nástupem masivních sdělovacích prostředků** přes rozvoj pevných telefonů až (v posledních dvaceti letech) po **rozvoj internetu a mobilních telefonů**. V tomto pokroku se samozřejmě objevují otázky související s tím, jaký vliv mají moderní technologie na člověka. Stále více se stávají nedílnou součástí jeho všedního života a omezují naše soukromí. Dokonce se někdy mluví o čipové totalitě spojené s tím, že všude kolem nás existují technologie, které nás sledují a vyhodnocují naše chování.

Někdy jsou jako **základní oblasti**, ve kterých se prosazuje koncept informační společnosti uváděny:

- technologie
- ekonomika
- zaměstnání
- prostorová organizace
- kultura
- občanská společnost
- vzdělávání.

Technologie z pohledu informační společnosti

V oblasti technologií se můžeme zaměřit např. na **mikroprocesory**, které zaznamenaly masivní rozšíření a jsou téměř všude kolem nás:

- » karty k pokojům v hotelích,
- » sledování poloh zásilek a balíků
- » nebo boty, které dokážou měřit kudy a jak rychle jejich uživatel běhal.

Obrovské rozšíření mikroprocesorů umožnila miniaturizace, která vedla (spolu s dalšími vlivy) ke snižování ceny těchto zařízení.

Podle jedné z upravených verzí **Moorova zákona dochází každých 18 měsíců ke zdvojnásobení výkonu za stejnou cenu či naopak k poklesu ceny počítačů (či čipů) na polovinu při nezměněném výkonu²**. **Uvědomujme si**, že v oblasti pevných látek dochází každý rok k jednomu zásadnímu objevu, který může mít vliv na to, jaké technologie (na úrovni hardwaru) jsme schopni používat? Za všechny zmíníme masivní nárůst kapacity pevných disků díky objevu Giant magnetoresistance (GMR) či rozvoj Flash pamětí.

Rok	Maximální dosažená kapacita HDD
1995	4 GB
1997	16.8 GB
2005	40 GB
2006	750 GB

Business v informační společnosti

Z hlediska ekonomiky jsou jednoznačně hospodářsky orientované strategie v USA a Japonsku, kde byla informační společnost chápána jako základní kámen konkurenceschopné ekonomiky. Tahounem ekonomiky i zaměstnanosti jsou firmy, spojené s rozvojem ICT technologií a jejich vlivem na společnost a ekonomiku.

Byla by ale chyba vztahovat tyto změny jen na počítačové firmy, zasáhly totiž další oblasti, které jsou na informacích a inovacích závislé – **farmacii, automobilky, strojírenství, bankovníctví či média**. A v těchto oborech jsou změny mnohem viditelnější, než by se na první pohled mohlo zdát.

V USA jsou to Google, Microsoft, IBM či Oracle, v Japonsku například Sony.

S rozvojem informační společnosti souvisí také změna **struktury zaměstnanosti**. Průmyslová revoluce způsobila prudký pokles podílu osob, které pracovaly v zemědělském sektoru, na úkor průmyslu. Situace v první polovině dvacátého století postupně nahrávala rozvoji služeb a dnes sledujeme, že na úkor všech tří oblastí se **stále větší počet lidí přesouvá do informačních společností**.

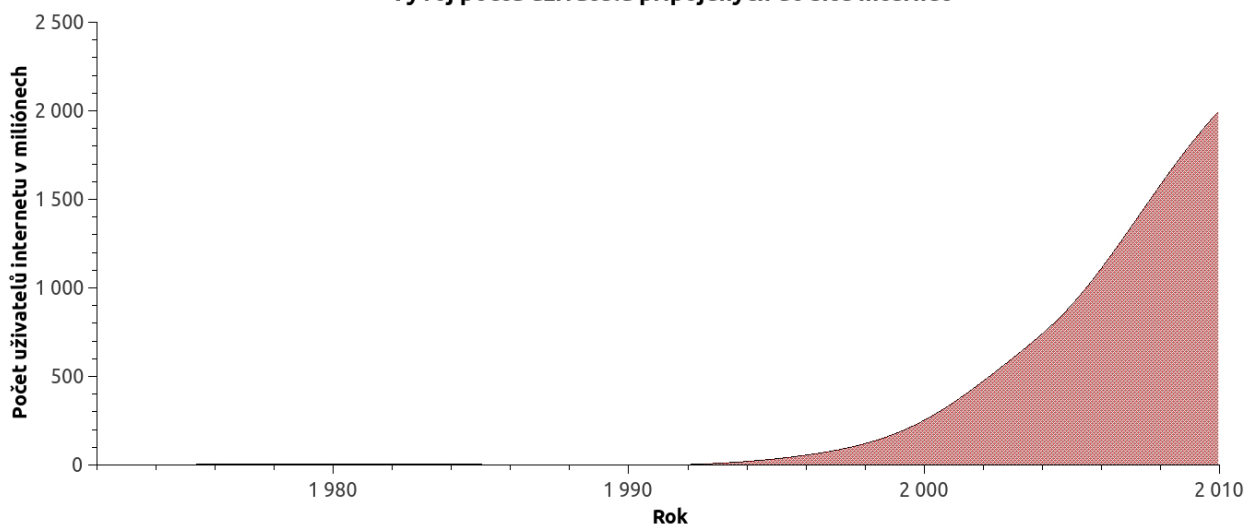
	1960	1995
Produktivita práce	55%	100%
Počet manažerů na 1000 pracovních míst	9	15
Podíl průmyslu na HDP	22%	16%
Podíl služeb na HDP	55%	75%
Podíl sektoru zpracování informací	45%	60%
Podíl zemědělství na HDP	10%	5%
Výpočetní rychlost	10^5	10^{10}
Cena počítače	110000	1000
Počet uživatelů internetu	0	50 miliónů

Vybraná ekonomická data mapující změny v ekonomice USA v první části informační revoluce před nástupem internetu (použito z přednášky prof. Jiřího Zlatušky - IV064 Informační společnost).

Komunikace, kultura a občanská společnost

S rozvojem informační společnosti vznikl také nový termín, tzv. **časoprostorová kompres**. Jde o pojem spíše symbolický než doslovný, který odkazuje k tomu, že dnes není nutné, aby všichni členové určitého týmu spolu skutečně fyzicky jednali, ale mohou spolupracovat na dálku díky nástrojům určeným pro práci v týmech, videokonferencím apod. Tak dochází k tomu, že se mění nejen lokální uspořádání firem, ale také struktura jejich řízení, která je stále pružnější a flexibilnější v reakcích na změny.

Vývoj počtu uživatelů připojených do sítě internet

V **kultuře** jsou změny také značné. Např. v oblasti umění vznikají zcela nové literární i umělecké formy, tvůrci spolu mohou mnohem lépe spolupracovat napříč světem, a to právě díky změnám prostorových vzdáleností ve společnosti i technologickým možnostem.

Důkazem v oblasti vzdělávání může být i tento kurz.

Můžeme zmínit i další oblasti, ve kterých se informační společnost intenzivně prosazuje. Jde především o **vzdělávání a školství** procházející zásadní proměnou, která na jedné straně umožňuje růst kvality, ale současně otvírá perspektivy vzdělání také lidem v oblastech dříve nedostupných.

Velké změny proběhly také v **občanské společnosti**, budeme se jim věnovat především v úvahách o vztahu svobody a demokracie k ICT technologiím. Nezapomněli jsem ani na další témata, jako jsou změněné socializační a kulturní struktury ve společnosti. V této souvislosti mluvíme o **e-občanech** (e-citizen), kteří mohou aktivněji a rychleji než dříve zasahovat do vývoje politických a dalších událostí. Dokonce lze pozorovat jakousi renezanci občanské společnosti a spolků devatenáctého století v prostředí webu³.

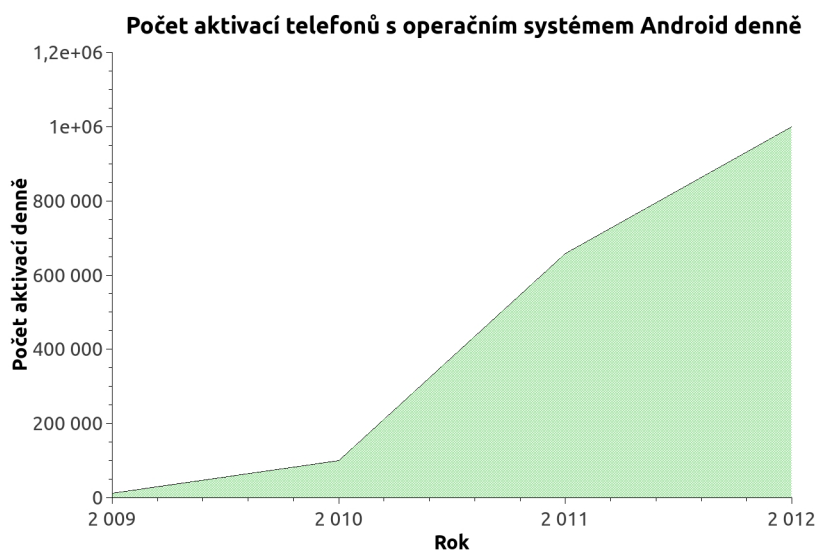
Post-PC doba

Celkově tedy můžeme shrnout, že informační společnost představuje komplexní a složitý celek charakterizovaný změnami, které mají původ v masivním rozšíření a rozvoji informačních a komunikačních technologií.

Dnes mnoho lidí mluví o tzv. **post PC době**. Ta je specifická tím, že v ní postupně ztrácí význam model klasického počítače jako základního zdroje informací a spolupráce přes internet a společnost (uživatelé) **přesouvá se k dalším zařízením** –

- » chytrým mobilním telefonům,
- » tabletům,
- » multimediálními centry
- » a SmartTV.

V této oblasti existují dvě základní cesty – **předně přechod k mobilním zařízením a pak směřování k zábavě, která je s ICT spojená.**

Jak je vidět, informační společnost představuje relativně složitou a komplexně pojatou strukturu, kterou není snadné jednoduchým globálním způsobem popsat. Pokud se chcete tématu **informační společnosti věnovat podrobněji, můžete se podívat do rozšiřujícího materiálu**, kde je celá problematika zpracována podrobněji a obsáhleji včetně historických souvislostí. Informační společnost představuje klima, ve kterém žijeme, lze říci, že její **dobré pochopení bude klíčové pro náš profesně i sociálně úspěšný život.**

Seznam použité literatury

1. WEBSTER, Frank. Theories of the information society. 3rd ed. New York: Routledge, 2006, p. cm. ISBN 04-154-0632-3.
2. ZLATUŠKA, Jiří. Informační společnost. Zpravodaj ÚVT MU. ISSN 1212-0901, 1998, roč. VIII, č. 4, s. 1-6.
3. ČERNÝ, Michal. Informační společnost. Metodický portál: Články [online]. 27. 10. 2011, [cit. 2012-07-20]. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/g/13697/INFORMACNI-SPOLECNOST.html>>. ISSN 1802-4785.